

ולירד בהשתלשלות מדרגות רבות בהיכלות דאבי"ע מהיכל להיכל עד שיתעבה להיות חסדו בענינים גשמיים לרפאות החולה ולברך השנים (ויובן זה ממש במ"א בד"ה פתח אליהו גבי אין לך עשב כו' וסד"ה מזוזה מימין בענין שלשת אלפים משל ובד"ה מראהו ומעשיהם כו'. בענין עושה חסד לאלפים ובד"ה קחו מאתכם תרומה). וע"ז ארו"ל אדם נדון בכל יום שהוא נדון לפי מעשיו היום האם ראוי וכדאי הוא שירד ויומשך החסד עליו הנמשך כבר על נפשו למעלה בר"ה ויוהכ"פ שיהיה יורד ונמשך ממדרגה למדרגה מהיכל להיכל. בכדי שיומשך מרוחניות לגשמיות. או שמא אין ראוי האדם לזה ואזי יתעכב ולא ירד למטה רק יאשר למעלה ברוחניות ושם יגיע לו שיוסיפו לו תענוג בג"ע מאחר שנמשך לו החסד. אבל עכ"ז לא יומשך ממנו למטה כלל. (והגם שמה שאמרו אדם נדון בכל יום זהו דברי ר' יוסי ור' נתן משא"כ לרבנן מ"מ הא על כרחך גם לר' יוסי ור"נ עיקר הדין בר"ה דאל"כ איד יפרשו הפסוק דכי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב דקאי אר"ה וגם מ"ש עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה שזמה למדו בפ"ק דר"ה (דף טו) דר"ה הוא ר"ה לדין כו'. ועוד דאל"כ מה ענין מלכות זכרונות ושופרות שאומרים בר"ה. והמלך המשפט בעש"ת. ומה יום מיומיים. אי"ו גם ר"י ור"נ מודים דר"ה הוא יום הדין. וכן מארו"ל (פ"ב דביצה ד"ז ע"א) מזונותיו של אדם קצובין לו מר"ה ועד יוהכ"פ. משמע דאתי ודאי לכ"ע ואין בזה שום מחלוקת ואעפ"כ ס"ל דאדם נדון ג"כ בכל יום והיינו ע"ד שנתבאר וכמ"כ גם לרבנן דפליגי אר"י יוסי ור"נ הרי גם לדידהו עכצ"ל דשייך בחינת דין בכל יום שהרי מבקשים כל הנקשות בשמי"ע אף גם לרבנן כמבואר בגמרא פ"ק דשבת (ד"ב ע"א וע"ב) והיינו ג"כ ע"ד שנתבאר וענין המחלוקת שביניהם אין כאן מקומו. וכבר האריך בזה ג"כ בע"מ מאמר חקור דין ח"ב פ"א ופרק כ"ו). והנה השפעת חסד זה הוא מתעכב ושוהה עד שנמשך ובה למטה שהרי בכל השתלשלות מהיכל להיכל הוא ע"י משפט אם ראוי הוא שיומשך ההשפעה למטה ומעיינים בדינו ויש מי שמקטרג לומר שחטא ואינו ראוי לזה (וזהו מארו"ל ברבות וישלח פ"עו ע"פ ויאמר בניהו כו' אמן כן יאמר והלא כבר נאמר הנה בן נולד לך הוא יהיה איש מנוחה אלא אמר הרבה קטגורין יעמדו מכאן ועד גיחון. ע"ש) אבל כשנמשך האור והשפע ע"י אהרן ומגזעו תחתיו כהנים הנושאים את ידיהם ומברכים את העם בברכת כהנים אזי השפע היא נמשכת במהירות דרך כל העולמות באין מונע ומעכב ואין מעיינים בדין כלל. (וע"ד שנתבאר ע"פ ולא אבה ה' אלהיך לשמוע אל בלעם כו' שלא שמע שום קטרוג והיינו ע"י כי אהבך כו'. וזהו שמברכים כהנים אקב"ו לברך את עמו ישראל באהבה. ועד"ז י"ל פ"י הפסוק השולח אמרתו ארץ עד מהרה ירוץ דברו. דפי' השולח הוא כשיורד השפע לאט לאט ובהדרגה ובמתון. אבל עד מהרה ירוץ דברו היינו כשהשפע הולך במהירות ע"ד הני"ל. ועמ"ש ע"פ זה במ"א. ועיין ברבות פ' ואתחנן יש תפלה שנענית לארבעים יום כו' ויש תפלה שנענית לעשרים יום כו' ויש תפלה שנענית ליום אחד כו' ויש תפלה כו' ע"ש. ועמ"ש במ"א בפ' מהר קח את הלבוש כו' בד"ה עד דלא ידעי בין כו') וזהו ענין ברכת כהנים יברכך ה' וישמרך. וארו"ל יברכך בממון כו' יברכך בכנים כו' וישמרך מן המזיקים. כמ"ש ברבות נשא פ"א. היינו שנמשך החסד העליון מיד בגשמי להיות הכרכה בבני ומזוני יאר ה' פניו היינו הארת פנים ויחונך שנמשך למטה מטה. ואמנם שרש הטעם לזה על היות המשכת החסד שע"י אהרן נמשך במהירות באין מעכב ומונע ההמשכה הוא לפי כי אית חסד ואית חסד חסד עולם ורב חסד והנה ההמשכה ע"י אהרן הוא מבחינת ורב חסד כנזכר ע"פ בהעלותך. וע"פ ועשית בגדי קדש והוא חסד שבלי גבול שיורד ונמשך ע"פ מדותיו ואין שום בחינת דין שיעכבו

שבתפלה מההעלם לגילוי בכדי להאיר את הגוף (ועמ"ש בד"ה והיה לכם לציצית. בענין מוח ולב מים ואש) שזהו ע"י ההתבוננות מבחי' מוחין דאימא שהיא המולדת הבנים שהם אהבה וכל המדות הקדושות ואחר כך צריך להאיר בהן מבחינת מוחין דאבא (ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה בענין ויון ישמח כו' בכדי להציל פנים משמן ע"ש). וזה היה עבודת הלוים דכתיב ועבד הלו' הוא פ"י שכל עבודתם היה להוציא המדות האה"י מההעלם מבחי' ויא עמלא דאתכסיא אל הגילוי. שהוא ע"י ההתבוננות ועמ"ש בביאור ע"פ והיה מספר בניי בענין מי ברא אלה. ולכך היה עבודתם בשירה בפה בקול ובזמרה בכלי (עמ"ש בד"ה מזמור שיר תנוכת הבית) ויש כמה כלים כמ"ש הללוהו בתקע שופר הללוהו בנגב וכגור הללוהו בתוף ומחול כו' והיינו שיש כמה מיני התלהבות שבהתגלות. יש תשוקה והתלהבות בבחינת שמחה וחדוה. ויש שהיא בבחי' מרירות ולב נשבר והכל הם בהתגלות הלב. ויש כמ"כ לנגד זה כמה מיני כלי זמר. ועד"ז הוא ענין הללוהו בתקע שופר שופר שהוא קול המטיל חרדה ולב נשבר שזהו ענין התקיעות והשברים. וכן צלצלי תרועה הם ג"כ כנגד ההתלהבות שבמרירות ולב נשבר. ועוגב הוא כלי זמר של שמחה שהוא נגד האהבה והתלהבות שבשמחה. וזה היה עבודת הלוים בכלי זמר בכמה מינים שהכל הוא לעבוד את כח"י הוא. בחינת הוא עשנו. להמשיך המדות מההעלם אל הגילוי (ועמ"ש סד"ה צו את בניי גבי להקריב לי במועדו ועמ"ש בד"ה ושבתם מים בענין ניסוך היין וניסוך המים. ועמ"ש במ"א בענין ברוך שאמר והיה העולם ברוך הוא):

והנה פרח מטה אהרן כו' ויגמול שקדים. להבין למה שקדים (ועי' ברבות ס"פ קרח) הנה שקדים הם ממהרים להגמר יותר מכל הפירות ותבואות כמו זית גפן תאנה כו' שכולם משתהים זמן רב יותר מהשקדים וכמ"ש ברבות סוף קהלת (קט"ז ב') מה סימנו של שקד זה משעה שהוא מציץ עד שעה שהוא גומר כ"א יום. וע"כ נקרא שקד שהוא ענין מהירות כמ"ש (בירמיה ס"א) מקל שקד כו' כי שקד אני על דברי לעשותו וזהו רמז על הכהונה. כי הנה אהרן אותיות נראה (עמ"ש מזה בד"ה בהעלותך) שעל ידו היו כל ההתגלות והמשכות האורות מלמעלה למטה. ועמ"ש סד"ה כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. והנה ההמשכות הנמשכים על ידו הם נמשכים מרום המעלות עד למטה במהירות גדולה בלי שום עיכובים כי הנה כתוב בבהמ"ז הן את העולם כולו בטובו בחן נחסד להיות מתהוה מטובו וחסדו העליונים השפעות גשמיים צ"ל ירידת החסד בהשתלשלות מדרגות רבות מאד עד שיתעבה ההשפעה ממנו על חסד גשמי וע"י אהרן שהוא בחינת נראה אור היינו שיהיה נמשך השפעת החסד במהירות שלא יתעכב בהעולמות וריבוי ההשתלשלות שמוכרח להיות נמשך בהם עד שיומשך ויתגלה למטה כ"א יהיה עובר ונמשך דרך הם במהירות מבלי עכבה בהם. (ועיין כה"ג מענין מהירות בהרמ"ז אמור ריש דף צ"ט כו') וע"כ הרמז לזה הוא שקדים כנ"ל. וביאור הענין הנה ידוע הקושיא מהו שמבקשים בכל יום ומתפללים רפאנו ה' ברוך עלינו הרי עיקר דינו של האדם הוא בר"ה ויוה"כ וכמ"ש קושיא זו בתוספות (פ"ק דשבת ד"ב ע"ב ונפיק דר"ה דט"ז ע"א). אך הענין כי מה שנכתב ונחתם בר"ה ויוהכ"פ היינו שנמשך לו חסד על נפשו והחסד ההוא הנמשך מא"ס ב"ה הוא למעלה עדיין במל' דאצילות שהיא מקור דבי"ע והיינו מ"ש בטובו בחן ובחסד שלו שהוא חסד עליון ב"ה אשר הוא למעלה מעלה ממהות השפעת גשמיים וכנודע מענין ואנכי עפר ואפר שאמר אברהם על חסד ואה"י שלו שאין לו דמיון לחסד דאצילות רק כמו עפר ואפר כו' ולכן כדי שיומשך מחסד שבאצילות השפעות הגשמיות בעשייה כצרכי הנפש בגוף. הוא צריך להשתלשל

עתידות למו ומבע דעתיד להון. דהיינו שבשבת נמשך האור והשפע ג"כ במהירות משום דכל דינין מתעברין מינה כו' ע"ש. ועיינו עוד מענין שקדים בפ' שמות (ט"ו ב') ויובן ע"פ מ"ש (בירמיה ס"י ל"א כ"ח) שיש שקידה למוטב ולטוב. ועד"ז נאמר כי נכון הדבר מעם האלקים וממהר האלקים לעשותו והיו שני שבע וגם ההפך וע' בספר מגן דוד באות גימל מזה. ושקדים דגבי מטה אהרן ויגמול שקדים היינו כמאמר אל עליון גומל חסדים טובים דפי' טובים ע"ד האור כי טוב אהרן אותיות נראה. שיומשך האור למטה להיות נראה אור. ועמ"ש עוד מענין ברכת כהנים בדיה ענין משמח חתן (וע' בהרמ"ז פ' שלח דקניח ועוד נודע ששני מיני שפע הם הם כו' ע"ש):

פרשה חקת

הקלות) שכללות ענין המצות הוא שעיינו נמשך לאדם בחי' ומדרגת מ"ש בחיות הקדש והחיות רצוא ושוב וזהו מ"ש באברהם הלוך ונסוע והוא מ"ש בס"י ואם רץ לבך שוב לאחד, רץ לבך כי בינה ליבא שע"י ההתבוננות בגדולת ה' איך כי ביי"ד נברא העוה"ב שאפילו עוה"ב שהוא תענוג אין קץ וכמאמר מוטב דלידייניה כו' נמשך רק מאות א' דכלא חשיב ממש לגבי עצמות א"ס ב"ה וזהו כי עמך מקור חיים שבחי' מקור חיים ג"ע ועוה"ב הוא רק עמך בחי' טפל כו' ובטל לגבי מהו"ע ית' ועיינו יומשך הרצוא והתשוקה אליו ית' ממש ליכלל וליבטל בו ית' וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו' פי' אפילו בחי' ג"ע שנק' עמך מקור חיים לא חפצתי רק אליו ית' ממש, ורצוא זה נק' רץ לבך שהוא בחי' יסוד האש שבלב, ואח"כ שוב לאחד ונמשך מחמת ההתבוננות בסכ"ע אשר אין לפניו מעלה ומטה ועולמות העליונים עם העשייה גשמיות שוין אצלו ית' כמ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא אי"כ לא שייך רצוא ועליה כי הוא נמצא למטה כמו למעלה וכל העליות ילכו מחיל אל חיל זהו שייך רק בבחי' ממכ"ע כו' ואדרבה בחי' גילוי זה דסכ"ע יהיה לעיל למטה דוקא, וזהו ולא תוסיף קום שא"צ עליות כי יהיה הגילוי למטה ע"י קיום התורה ומצות בעשייה ולכן נמשך מזה בחי' שוב והוא בחי' יראה וביטול שלמעלה מבחי' אהבה והוא בחי' יסוד המים שבמוח חכמה כח מ"ה שלמעלה מבחי' בינה ליבא כו'. ועמ"ש מזה בדיה וידעת היום. אך איך יבא האדם לבחי' זו הוא ע"י קיום המצות דכתיב מימינו אש דת מימינו הוא בחי' מים וגם אש דת שכוללים מב' בחי' אלו ועיינו יבא האדם לבחי' רצוא ושוב שהן בחי' אש ומים כו' שהן כללות התורה שעד"ז הוסדו כל המצות שהוא רק שיהיה בחינת העלאת מ"ן דהיינו אתעדל"ת והמשכת מ"ד בחי' אתעדל"ע"י. והנה מצות פרה אדומה הוא כללות ענין זה דבחי' הרצוא ושוב, הרצוא זהו ענין שריפת הפרה לאפר. והשוב זהו ענין ונתן עליו מים חיים אל כלי. ולכן נאמר בה דייקא זאת חקת התורה. (ועמ"ש בדיה וקבל היהודים גבי שאין כח בנפש להכיל כו' כ"א בבחי' רצוא ושוב והיינו כמ"ש בזח"ג (האוינו דרפ"ח ע"ב) ועל האי אקרי כו' והחיות רצוא ושוב. והנה הגם שבכל מצוה יש בחי' זו אך לא בא בחינה זו בניאר וגילוי גמור בכל המצות כמו במצות פרה אדומה. שכל ענינה הוא ב' בחינות אלו דרצוא ושוב שזהו ענין האפר והמים חיים, ולפיכך הוא נק' חקת התורה. וזהו ע"ד משנת' במ"א ע"פ והאיש משתאה לה בענין מארז"ל יפה שיחתן של עבדי בתי אבות מתורתן של בנים שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה והרבה גופי תורה לא נתנו אלא ברמיזה. והיינו לפי שפרשה של אליעזר הוא ענין התחברות שם ב"ן לשם מ"ה והיינו תשבע"פ עם תשבי"כ והוא כללות החיבור דמ"ה וב"ן ובכל המצות הוא דרך פרטי, שיחוד זה

(ע' בהוספות.)

שורה והאיש — בתי אבות: כ"ה בדפוס, אבל בדפוס ראשון ובגוכתיק הגי' עבדי אבות. ובגוכתיק נוסף עוד י' לפני המקום.

כלל. משא"כ בחסד עולם יש כנגדו בחינת דין המעכבו ועמ"ש במ"א ע"פ חסדי ה' כי לא תמנו. והמשל לזה עד"מ נהר גדול במאד שהליכת המים הוא בתגבורת גדולה לא יוכלו לעכב הליכת המים. משא"כ בנהרות שאין גדולים כ"כ מעכבים הליכת והמשכת מימיו ע"י עצים ועפר וכיוצא עד שמעמידין עיינו עליהם בית הטחינה או גשרים. אבל בנהר גדול מאד לא יעוכב ע"י מונעים ומעכבים הנ"ל כי אם הלוך ילך כמנהגו וישטוף העצים והעפר המעכבים. כך הנמשל כענין ההמשכה מבחי' רוב חסד הוא הולך ונמשך במרוצה. וכל הדינין מתעברין ומתבטלין מחמתו כו'. (ועמ"ש במ"א ע"פ יום ליום יביע אומר דפי' בזהר תרומה קל"ו ב' יביע כד"א מבע אתעבד אחי לאתנהרא דא מן דא לשון מהירות כדמתרגם וחש

וידבר הוי' וגו' זאת חקת התורה אשר צוה הוי' לאמר. וצ"ל דהא כתיב תחלה וידבר הוי' שהקביה הוא המדבר למשה זאת חקת התורה וא"כ מהו אשר צוה הוי' הל"ל אשר אני מצוה. גם להבין קצת ענין פרה אדומה שנאמר בה חקת התורה. אך הענין דהנה התורה נק' תורה שבכתב הקביה אומר ומשה כותב ודברי סופרים נק' תורה שבעל פה. אמנם חקת התורה לשון חקיקה (כמ"ש בברכות ר"פ זו חקה חקתי) והיינו כמו שהתורה היא בשרשה ומקורה ששם היא בבחי' אותיות החקיקה שהוא מדרגה עליונה מבחי' התלבשותה במדרגת שנק' אותיות הכתב להיות נק' תורה שבכתב כמו עד"מ בגשמיות באותיות הנכתבים ע"ג הקלף לבן הרי האותיות הם דיו שהוא דבר זר ונפרד מהקלף שלא היה לו שום שייכות מקודם אל הקלף רק שאח"כ כשכותב הספר בדיו ע"ג קלף נתאחדו והיו לאחדים. אבל אותיות החקיקה הם מיניה וביה והן דבר א' ממש עם האבן שנחקקו בו' (ועמ"ש מענין זה בדיה אם בחקתי תלכו ועמ"ש בדיה שחורה אני ונאווה בענין שהתורה ניתנה באש שחורה ע"ג אש לבנה. וזהו ענין תורה שבכתב. וממ"ש יובן ג"כ ענין פ"י אותיות החקיקה דהיינו עד"מ האותיות שבנפש ע"ש) וזהו זאת חקת התורה. כלומר שע"י מצות פרה אדומה שהיא חוקה (עיי' בקהלת רבה ט"ז מי כהחכם וברכות בא פייט תצוה ר"פ ל"ח אמור ספ"ל נשא פייב דרמיט ע"ד פייג דרניג ע"ד) תמשיכו למעלה בחי' אותיות החקיקה של התורה להיות משם ממש יורד ונמשך בבחי' אותיות הכתב דהיינו בתשבי"כ ומתשבי"כ יומשך גילוי זה בתשבע"פ. והיינו לפי שמצות פרה אדומה הוא כללות התורה כמשי"ת ולזאת ירדה הנשמה ממקום כבודה בג"ע ונתלבשה בגוף החומרי כדי לעשות את התורה. וזהו יצונו ה' לעשות את כל החקים האלה כו' וזהו ועשיתם אתם וכתיב ושמרתם את חקתי כו' אשר יעשה אותם האדם שהאדם הוא העושה אותן למצות וחוקים שממשיך אותן מבחי' אותיות החקיקה בבחינת תורה שבכתב ועיינו וחי בהם וזהו ירידת הנשמות בגוף ירידה צורך עליה ועשיה והמשכה זו היינו ע"י אתעדל"ת וכמ"ש ואהבת בכל לבבך כו', ועיינו אח"כ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו' (וזהו ע"ד שנת' סד"ה זכור את יום השבת לקדשו וכתיב שמור כו' גבי וכדי להעלות התורה ולקשרה באור א"ס ב"ה ממש שלמעלה מבחי' אדם כו' ע"ש גם כמ"ש סד"ה נר חנוכה כו' מזוהה מימין שאותיות התורה שרשן למעלה מעלה מבחי' התורה ונמשך משם בחי' תוספת אור באור התורה והיינו ע"י ההעלאה של נר מצוה וע"י אותיות התפלה כו' ע"ש, וענין האותיות שלמעלה מהתורה עצמה היינו בחי' אותיות החקיקה). ולהבין איך יהיה ביכולתם להמשיך המשכה עליונה זו וגם מה שייכות ענין זה שהוא כללות התורה למצות פרה אדומה דוקא. והענין דהנה מבואר במ"א (בפ' יתרו בדיה וכל העם רואים את

(ע' בהוספות.)